

УДК 657.1

Альона Хмелюк (Україна)

JEL classification: L41, L49

Альона ХМЕЛЮК

кандидат економічних наук, доцент,
кафедра фінансів та обліку,
Дніпровський державний технічний
університет, Україна
E-mail: dstukhmelyuk@gmail.com

© Альона Хмелюк, 2019

РОЗВИТОК МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ ЯК ФАКТОР СТАНОВЛЕННЯ СОЦІАЛЬНО ОРІЄНТОВАНОЇ ЕКОНОМІКИ: НОРМАТИВНИЙ ТА ОБЛІКОВИЙ АСПЕКТ

Отримано: 05.06.2019 р.
Прорецензовано: 31.06.2019 р.
Рекомендовано до друку: 21.07.2019 р.
Опубліковано: 30.10.2019 р.

Ця стаття розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0, яка дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії, за умови правильного цитування оригінальної роботи.

Анотація

Вступ. У статті здійснено аналіз чинних нормативно-правових аспектів виокремлення підприємств малого бізнесу (суб'єктів малого підприємництва) в Україні. Зазначено, що Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» визначає нормативно-правові засади організації ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності; Податковий кодекс України встановлює правові засади застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, а також стягнення єдиного податку, а зміст і форму Фінансового звіту суб'єктів підприємницької діяльності регламентує П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва». Досліджено методологічні підходи до особливостей організації обліку діяльності підприємств малого бізнесу (СМП). Визначено, що особливості організаційно-правової структури суб'єктів малого підприємництва обумовлюють специфіку організації обліку на малих підприємствах, вибір форми бухгалтерського обліку як системи реєстрів обліку суб'єктів малого підприємництва, порядку та способу реєстрації в них. Визначено умови застосування простої та спрощеної форми бухгалтерського обліку. Розглянуто основні принципи організації обліку діяльності приватного підприємства ПП «Продснаб». Встановлено, що методика обліку є недосконалою та потребує певних виправлень та уточнень. Запропоновано шляхи удосконалення обліку та застосування єдиних методологічних підходів до обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками, які передбачають виправлення помилок та застосування правильних бухгалтерських записів. Доведено, що основними напрямками розвитку малого підприємництва в Україні є створення постійної нормативно-правової бази, вдосконалення податкової політики та забезпечення раціонального функціонування спрощеної системи обліку та оподаткування.

Мета. Аналіз чинних нормативно-правових аспектів виокремлення підприємств малого бізнесу та дослідження методологічних підходів до організації обліку діяльності малих підприємств (суб'єктів малого підприємництва) в Україні.

Метод (методологія). Метод системного аналізу, методи причинно-наслідкового аналізу, табличний та графічний методи, динамічні ряди.

Результати. Окреслено особливості та правові колізії виокремлення підприємств малого бізнесу; наведено чинні методологічні підходи до організації обліку малих підприємств: загальну, спрощену та просту форми обліку; розроблено шляхи удосконалення обліку приватного підприємства з метою застосування єдиних методологічних підходів до організації обліку та оподаткування підприємств малого бізнесу.

Хмелюк А. Розвиток малого бізнесу в Україні як фактор становлення соціально орієнтованої економіки: нормативний та обліковий аспект. *Економічний аналіз*. Тернопіль. 2019. Том 29. № 3. С. 116-123.

DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2019.03.116>

Ключові слова: організація обліку; суб'єкти малого підприємництва; критерії виокремлення; форма обліку; реєстри обліку; єдиний податок; фінансова звітність.

UDC 657.1

JEL classification: L41, L49

Alona KHMELYUK

*PhD in Economics,
Associate Professor,
Department of Finance and Accounting,
Dnipro State Technical University, Ukraine
E-mail: dstukhmelyuk@gmail.com*

© Alona Khmelyuk, 2019

Received: 05.06.2019
Revised: 31.06.2019
Accepted: 21.07.2019
Online publication date: 30.10.2019

This is an Open Access article, distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 license, which permits unrestricted re-use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

Alona Khmelyuk (Ukraine)

DEVELOPMENT OF SMALL BUSINESS IN UKRAINE AS A FACTOR OF ESTABLISHMENT OF A SOCIAL AND ORIENTED ECONOMY: NORMATIVE AND ACCOUNTING ASPECTS

Abstract

Introduction. The analysis of existing legal and regulatory aspects of the selection of small businesses (small business entities) in Ukraine is carried out. It has been established that the Law of Ukraine "On Accounting and Financial Reporting in Ukraine" defines the legal and regulatory framework for the organization of accounting and financial reporting; The Tax Code of Ukraine sets the legal framework for the application of the simplified system of taxation, accounting and reporting, as well as the collection of a single tax, and the content and form of the Financial Report of the subjects of entrepreneurial activity is regulated by P (C) BO 25 "Financial Report of a Small Business Entity". The methodological approaches to the peculiarities of accounting organization of small businesses enterprises (SMP) are investigated. It is determined that the peculiarities of the organizational and legal structure of small business entities determine the specifics of the organization of accounting at small enterprises, the choice of the form of accounting as a system of registers of accounting of small businesses, the order and method of registration in them. The conditions for using the simple and simplified form of accounting are determined. The main principles of the organization of accounting of the private enterprise PP "Prodsnab" are considered. It is established that the accounting technique is imperfect and requires some corrections and clarifications. The ways of improving the accounting and application of common methodological approaches to accounting for payments with suppliers and contractors, which provide for correction of errors and the use of correct accounting records, are proposed. It is proved that the main directions of development of small entrepreneurship in Ukraine is the creation of a permanent regulatory and legal framework, the improvement of tax policy and ensuring the rational functioning of the simplified accounting and taxation system.

Purpose. The article aims to analyse the existing regulatory and legal aspects of the selection of small businesses and the study of methodological approaches to the organization of accounting for the activities of small enterprises (small business entities) in Ukraine.

Method (methodology). Method of system analysis, methods of causal analysis, table and graphical methods and method of dynamic series have been applied in this research.

Results. The peculiarities and legal conflicts of separation of small businesses have been distinguished. The methodological approaches to the organization of accounting for small enterprises have been presented: a general, simplified and simple accounting form. The ways of improving the accounting of a private enterprise for the purpose of applying uniform methodological approaches to the organization of accounting and taxation of small businesses have been developed.

Khmelyuk, A. (2019). Development of small business in Ukraine as a factor of establishment of a social and oriented economy: normative and accounting aspects. *Economic analysis*, 29 (3), 116-123.

DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2019.03.116>

Keywords: accounting organization; small business entities; selection criteria; accounting form; accounting registers; single tax; Financial Statements.

Вступ

Курс України на становлення соціально орієнтованої ринкової економіки має забезпечувати зростання підприємницької активності в усіх її сферах. Одним із перспективних напрямів дії конкурентно-ринкового середовища є розвиток малого бізнесу.

Малий бізнес відіграє важливу роль у сучасній ринковій економіці. Він сприяє підтримці конкурентного середовища і тим самим свідчить про рівень розвитку економіки країни та ступінь демократизації суспільства, вирішує проблему зайнятості, сприяє практичному впровадженню інновацій, надає економіці гнучкості, мобілізує значні фінансові та виробничі ресурси. Однією із особливостей розвитку економіки України сьогодні є стрімкий розвиток підприємств малого бізнесу. Малі і середні підприємства (МСП) відіграють важливу роль у глобальній економіці. Вони становлять 95,77 % бізнесу в ЄС, понад 97 % усіх компаній Азіатсько-Тихоокеанського регіону та охоплюють 99,7 % усіх працівників США. В Україні 94,3 % складають малі підприємства (їх питома вага стабільна протягом останніх кількох років), які реалізують 15,9 % продукції та охоплюють 26,6 % усіх зайнятих працівників [9].

Найбільш дискусійними є питання щодо організації обліку діяльності підприємств малого бізнесу та умов оподаткування, що пов'язані з критеріями віднесення до малих підприємств в Україні. Така ситуація спричинена невідповідністю критеріїв виокремлення малих підприємств з боку Господарського, Податкового кодексів України та Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». А це ставить питання про можливість застосування спрощеної форми обліку та формування фінансової звітності, а отже, про необхідність створення єдиних методологічних підходів до організації обліку підприємств малого бізнесу в Україні.

Вагомий внесок у дослідження проблем обліково-аналітичного забезпечення діяльності підприємств малого бізнесу зробили такі вітчизняні вчені, як З. Бараник, О. Васечко, С. Герасименко, Т. Гоголь, С. Голов, О. Гончар, В. Жук, Л. Ловінська, Т. Моторина, Є. Свідерський, В. Сопко, В. Швець та ін. Однак питання встановлення єдиних методологічних засад організації обліку, умов оподаткування та формування фінансової звітності діяльності підприємств малого бізнесу потребують подальшого розвитку та вдосконалення.

Мета та завдання статті

Метою статті є аналіз нормативно-правових аспектів виокремлення підприємств малого бізнесу та дослідження методологічних підходів до

організації обліку діяльності малих підприємств (суб'єктів малого підприємництва) в Україні. Реалізація поставленої мети обумовила вирішення таких завдань: здійснити аналіз чинних нормативно-правових аспектів виокремлення підприємств малого бізнесу; дослідити методологічні підходи до організації обліку діяльності підприємств малого бізнесу (СМП); оцінити методик організації обліку приватного підприємства ПП «Продснаб»; удосконалити методологічні підходи до організації обліку діяльності підприємств малого бізнесу.

Виклад основного матеріалу дослідження

Розробка єдиних методологічних підходів до організації обліку діяльності підприємств малого бізнесу залежить від соціально-економічного змісту показника «малий бізнес». Саме цей показник несе в собі протиріччя, що виникають у зв'язку з недосконалою нормативно-правовою базою в Україні. Так поняття «мале підприємство» було введено в Україні в 1991 році Законом України «Про підприємства в Україні». З 1.01.2004 р. Закон № 887 утратив свою дію з вступом у силу Господарського кодексу України. Згідно зі статтею 55 главою 6 малими підприємствами (не залежно від форми власності) є підприємства, у яких за звітний (фінансовий) рік: середньооблікова чисельність робітників не перевищує 50 чоловік; річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує 10 мільйонів євро [2]. Законом України «Про розвиток і державну підтримку малого і середнього бізнесу в Україні» внесені зміни до Господарського кодексу та введено нове поняття «суб'єкт мікропідприємництва» [3], до яких належать фізичні особи-підприємці та юридичні особи, з середньообліковою чисельністю працюючих за звітний період до 10 осіб та обсяг річного доходу до 2 млн євро. Таким чином, критеріями для віднесення підприємства до малих є чисельність працівників і обсяг доходу від реалізації продукції.

Проте з 01.01.2018 р. вступив у силу Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 05.10.2017 р. № 2164-29, яким визначено критерії визнання «мікропідприємство», «мале підприємство», «середнє підприємство» «велике підприємство» [1] (табл. 1).

Такі законодавчі колізії не сприяють ефективній організації обліку на підприємствах малого бізнесу, яка має відповідати всім вимогам щодо обліку: забезпечувати інформаційну, контрольну, аналітичну та оціночну функції. Адже основним завданням організації обліку на малих підприємствах є створення такої системи отримання інформації, яка б забезпечувала реальне управління суб'єктом малого підприємництва та примноження доходу від його діяльності.

Таблиця 1. Класифікація підприємств в Україні

Тип підприємства	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»			Господарський кодекс	
	Балансова вартість активів	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	Середня кількість працівників	Річний дохід від будь-якої діяльності	Середня кількість працівників за звітний період (календарний рік)
Мікро-підприємства	до 350 тис. євро	до 700 тис. євро	до 10 осіб	до 2 млн євро	до 10 осіб
Малі підприємства	До 4 млн євро	до 8 млн євро	до 50 осіб	до 10 млн євро	до 50 осіб
Середні підприємства	до 20 млн євро	до 40 млн євро	до 250 осіб	від 10 до 50 млн євро	від 51 до 250 осіб
Великі підприємства	понад 20 млн євро	понад 40 млн євро	понад 250 осіб	понад 50 млн євро	понад 250 осіб

Отже, вивчивши нормативно-правову базу щодо регулювання малого бізнесу в Україні, зауважимо, що Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» визначає нормативно-правові засади організації ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності [1]. Держава регулює організацію обліку з метою забезпечення єдиних принципів ведення бухгалтерського обліку та складання звітності для підприємств різних форм власності, зокрема і приватних. Податковий кодекс України встановлює правові засади застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, а також справляння єдиного податку [4]. А зміст і форму фінансового звіту суб'єктів підприємницької діяльності регламентує П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» [7].

Тобто особливості організаційно-правової структури суб'єктів малого підприємництва обумовлюють специфіку організації обліку на малих підприємствах. Насамперед це стосується форми бухгалтерського обліку як системи реєстрів обліку суб'єктів малого підприємництва, порядку та способу реєстрації в них.

Так згідно з Методичними рекомендаціями по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами від 25.06.2003 р. №422 [5] зазначено, що узагальнення інформації про господарські операції малі підприємства можуть здійснювати за:

1) *простою формою бухгалтерського обліку*, яку застосовують малі підприємства з незначним документообігом (кількістю господарських операцій), що провадять діяльність з виконання нематеріаломістких робіт і послуг, та яка передбачає використання Журналу обліку

господарських операцій. Для аналітичного обліку розрахунків з оплати праці, з дебіторами і кредиторами малі підприємства застосовують Відомість 3-м, підсумкові дані якої (без повторення записів, що здійснюються у Журналі безпосередньо з первинних документів) заносяться до Журналу обліку господарських операцій з позначенням у графі 3 «Відомість 3-м»;

2) *спрощеною формою бухгалтерського обліку*, яка передбачає узагальнення інформації про господарські операції у реєстрах бухгалтерського обліку (табл. 2).

Така побудова реєстрів відповідає застосуванню спрощеного Плану рахунків та формуванню звітності відповідно до П(С)БО 25 (рис. 1).

Дослідження методики організації обліку підприємства малого бізнесу виконано за матеріалами достовірної бухгалтерської звітності ПП «Продснаб». Підприємство зареєстровано Виконавчим комітетом Дніпропетровської міської ради 15.04.1999 року у м. Кам'янському. Основний вид діяльності – виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості.

Вивчивши методику обліку на підприємстві, ми зауважили певні недоліки. Так ПП «Продснаб» є суб'єктом малого бізнесу та має право на застосування спрощеної системи обліку і формування фінансової звітності. Але на підприємстві застосовують загальну систему обліку. Крім того, при вивченні бухгалтерських записів встановлено, що їх здійснено з порушеннями Інструкції №291 «Про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій» [8] (табл. 3).

Таким чином, розглянувши основні принципи організації обліку діяльності приватного підприємства ПП «Продснаб», ми встановили, що методика обліку є недосконалою та потребує певних виправлень та уточнень з метою удосконалення обліку та застосування єдиних методологічних підходів щодо обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками розроблені рекомендації, які передбачають виправлення помилок та застосування правильних бухгалтерських записів.

Ми погоджуємося з думкою, що успішний розвиток підприємництва можливий лише в умовах забезпечення здорової конкуренції, створення сприятливого клімату та раціональної підтримки з боку держави, ефективної дії ринкових механізмів. Отже, особливістю функціонування суб'єктів підприємництва є необхідність формування сприятливого специфічного середовища для його успішного розвитку.

Спрощена форма обліку передбачає застосування замість журналів або журналів-ордерів Відомостей (всього 5). Крім того, цим положенням передбачено введення простої форми обліку з використанням тільки Журналу господарських операцій та Відомості 3М. Така побудова реєстрів відповідає застосуванню спрощеного Плану рахунків та формуванню звітності відповідно до П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва». Для суб'єктів малого підприємництва передбачена можливість складання Фінансового звіту суб'єкта малого

підприємства (форми №1-м, 2-м) та Спрощеного фінансового звіту суб'єкта малого підприємства (форми №1-мс та 2-мс).

Після прийняття Податкового кодексу України №2755-VI відбулися чергові зміни не тільки в підходах до встановлення критеріїв визнання суб'єктів малого підприємства, а і в організації ведення бухгалтерського обліку та спрощеного обліку доходів і витрат.

На сьогодні чинні два накази Міністерства фінансів України, які встановлюють спрощені форми бухгалтерського обліку для малих підприємств:

- Методичні рекомендації бухгалтерського обліку малими підприємствами від 25.06.2003 р. №422;
- Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами від 15.06.2011 р. №720 [6].

Отже, ситуація щодо функціонування малого підприємства в Україні залишається на стадії становлення. Тому, на нашу думку, основними напрямками розвитку малого підприємства в Україні є створення постійної нормативно-правової бази, вдосконалення податкової політики та забезпечення раціонального функціонування спрощеної системи оподаткування. Тільки за умови створення механізму ефективної взаємодії між державою та підприємницьким сектором вдасться забезпечити розвиток малого підприємства в Україні.

Таблиця 2. Облікові реєстри спрощеної форми обліку згідно з Методичними рекомендаціями № 422 від 25.06.2003 р.

Назва облікового реєстру та призначення	Рахунки обліку
Журнал обліку господарських операцій	Всі рахунки
Відомість 1М Розділ I. Облік готівки і грошових документів Розділ II. (зворотна сторона) Облік грошових коштів та їх еквівалентів	30, 31
Відомість 2М Облік запасів	20, 21, 26
Відомість 3М Розділ I. Облік розрахунків з дебіторами і кредиторами, за податками й платежами, довгострокових зобов'язань і доходів майбутніх періодів Розділ II. (зворотна сторона) Облік розрахунків з оплати праці	37, 68, 64, 55, 69 66
Відомість 4М Розділ I. Облік необоротних активів та амортизації (зносу) Розділ II. (зворотна сторона) Облік капітальних і фінансових інвестицій та інших необоротних активів	10, 13 15, 14, 16, 18
Відомість 5М Розділ I. Облік витрат Розділ II. Облік витрат на виробництво Розділ III. Облік доходів і фінансових результатів Розділ IV. Облік власного капіталу, витрат майбутніх періодів, забезпечень майбутніх витрат і платежів	90, 91, 96 23 44, 70, 74, 79 40, 39, 47
Оборотно-сальдова відомість	Всі рахунки

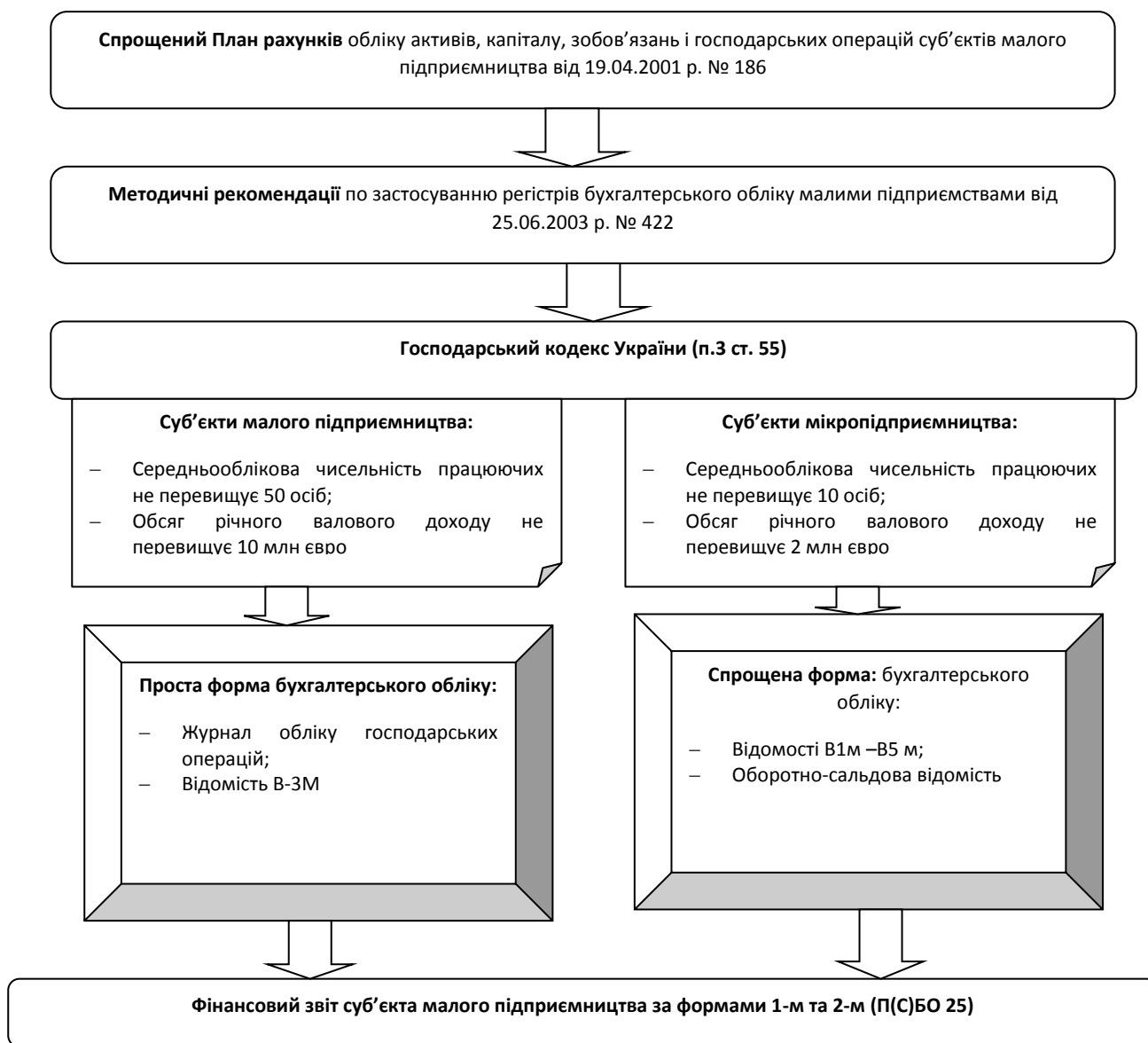

Рис. 1. Схема організації спрощеної форми бухгалтерського обліку для малих підприємств

Таблиця 3. Аналітичний облік рахунку 631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» на ПП «Продснаб»

Зміст	Діяча методика обліку			Удосконалена методика		
	Дебет	Кредит	Сума, грн	Дебет	Кредит	Сума, грн
1.Перша подія – здійснено передоплату за продукцію (пшениця)	631	311	308000,00	371	311	308000,00
2.Відображено ПДВ	6415	6441	51333,33	641	644	51333,33
3. Оприбутковано продукцію (пшениця)	201	631	254666,67	201	631	254666,67
4. Відображено ПК з ПДВ	X	X	X	644	631	51333,33

Висновки і перспективи подальших розвідок

Отже, використання особливих режимів оподаткування, організації обліку та формування фінансової звітності для підтримки як пріоритетних видів господарської діяльності, так і безпосередньо

окремих груп суб'єктів підприємництва є одним з шляхів забезпечення ефективного їх розвитку в умовах соціально орієнтованої економіки. Тому саме спеціальний податковий режим має бути спрямований на стимулювання малого підприємництва, а його система припускає тільки

один вид податку: єдиний податок, який сплачується до місцевого бюджету. На практиці, незалежно від цього підприємці платять ще і єдиний соціальний внесок. Хоча застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності надає суб'єкту малого підприємництва низку переваг: спрощується процедура, порядок реєстрації платника податку, а також ведення поточного бухгалтерського обліку й форм фінансової звітності, надається право вибору сплати ПДВ. Крім того, платники єдиного податку повинні здійснювати розрахунки за відвантажені товари (виконані роботи, надані послуги) винятково в

грошовій формі (готівковій та/або безготівковій). Зазначені нововведення сприяють подальшому розвитку суб'єктів малого підприємництва, однак призвели до суперечностей в організації обліку. Традиційна система організації обліку неможлива, оскільки вона надто громіздка. Тому облік повинен бути максимально скороченим і спрощеним. Водночас останній повинен відповідати таким основним вимогам, як точність, достовірність, своєчасність, економічність. Такі вимоги потребують застосування єдиних методологічних підходів до організації обліку малих підприємств.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: закон України № 996-XIV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/show/996-14>.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
3. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: закон України від 22.03.2012 р. № 4618-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>.
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
5. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами № 422 від 25.06.2003 р. URL: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=196041.
6. Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами № 720 від 15.06.2011 р. URL: <http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article%>.
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва" № 1591 від 09.12.2011 р. URL: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO25.aspx>.
8. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затв. наказом МФУ від 30.11.1999 р. № 291. *Все про бухгалтерський облік*. 2011. №12. С. 59-120.
9. Хмелюк А. В. Статистична оцінка діяльності підприємств малого бізнесу: проблеми інформаційного забезпечення. *Ефективна економіка*. 2013. № 12.

REFERENCES

1. Pro bukhkhaltern's'kyi oblik i finansovu zvitnist' v Ukraini [On accounting and financial reporting in Ukraine] (1999). Retrieved from: <http://zakon4.rada.gov.ua/show/996-14> [in Ukrainian].
2. Hospodars'kyi kodeks Ukrainy [Commercial Code of Ukraine] (2003). Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15> [in Ukrainian].
3. Pro rozvytok ta derzhavnu pidtrymku maloho i seredn'oho pidpryyemnytstva v Ukraini [On the Development and State Support of Small and Medium-Sized Entrepreneurship in Ukraine] (2012). Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4618-17> [in Ukrainian].
4. Podatkovyy kodeks Ukrainy [Tax code of Ukraine] (2010). Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> [in Ukrainian].
5. Metodychni rekomendatsiyi po zastosuvannu rehistriv bukhkhaltern's'koho obliku malymy pidpryyemstvamy [Methodical recommendations for the use of accounting registers by small enterprises] (2003). Retrieved from: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=196041 [in Ukrainian].
6. Metodychni rekomendatsiyi iz zastosuvannya rehistriv bukhkhaltern's'koho obliku malymy pidpryyemstvamy [Methodical recommendations for the use of accounting registers of small enterprises] (2011). Retrieved from: <http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article%> [in Ukrainian].
7. Polozhennya (standart) bukhkhaltern's'koho obliku 25 "Finansovyy zvit sub'yekta maloho pidpryyemnytstva" [Accounting Standard (Standard) 25 "Small Business Entity Financial Report"] (2011). Retrieved from: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO25.aspx> [in Ukrainian].
8. Instruktsiya pro zastosuvannya planu rakhunkiv bukhkhaltern's'koho obliku aktyviv, kapitalu, zobov'yazan' i hospodars'kykh operatsiy pidpryyemstv i orhanizatsiy [Instruction on the application of the plan of accounts for the accounting of assets, capital, liabilities and business operations of enterprises and organizations] (2011). *Vse pro bukhkhaltern's'kyi oblik – All about accounting*, 12, 59-120 [in Ukrainian].

9. Khmelyuk, A. V. (2013). Statystychna otsinka diyal'nosti pidpryyemstv maloho biznesu: problemy informatsiynoho zabezpechennya [Statistical estimation of activity of small business enterprises: problems of information support]. (2013). *Efektivna ekonomika – Efficient Economy*, 12 [in Ukrainian].